

Je móét de leeuw in de ogen kijken, de verleiding weerstaan

Wat doe je als je oog in oog staat met een leeuw! Ik denk dat je eerste reflex is, om keihard weg te rennen. Maar dat moet je dus niet doen! Als je gaat rennen, komt de leeuw achter je aan, en één ding is zeker: die leeuw is sneller dan jij. Nee, je moet iets heel anders doen. Je moet stil blijven staan, rechtop, en de leeuw strak in zijn ogen kijken. Dan weet de leeuw dat je niet bang bent. Als je dat doet heb je de grootste kans dat de leeuw afdruipt. In feite is dat wat Jezus hier doet met de satan. Petrus schrijft in zijn 1

Petrus 5: 8: 'Wees nuchter en waakzaam; want uw tegenpartij, de duivel, gaat rond als een brullende leeuw, op zoek naar wie hij zou kunnen verslinden.' Hij vergelijkt de duivel dus met een leeuw. En als Jezus die leeuw tegenkomt, dan doet Hij precies datgene wat nodig is. Hij is niet

bang, maar kijkt de leeuw strak in ogen. Sterker nog: Jezus móét de satan tegenkomen. Zo staat het er, in vers 1, op het eerste gezicht een heel bizarre zin: 'Toen werd Jezus *door de Geest* weggeleid naar de woestijn om verzocht te worden *door de duivel*.' Dus de Heilige Geest brengt Jezus bij de duivel. Zie je dat? Het móést. Net hiervoor, in hoofdstuk 3, heeft Mattheüs verteld dat Jezus Zich liet dopen door Johannes de Doper. Vorige week hebben we gezien waarom Hij dat deed. Door Zich te laten dopen in de Doodsjordaán liet Hij zien dat Hij héél bewust die weg aanvaardde: de dood in, kopje onder in de Doodsrivier, om vervolgens weer uit het water omhoog te komen, op te staan uit de dood. Als Hij dát heeft gedaan, als Hij bewust Zijn missie heeft aanvaard, dan wordt Hij in Zijn identiteit bevestigd door de Vader die zegt: 'Dit is Mijn geliefde Zoon, in Wie Ik Mijn welbehagen heb!' En hij wordt bevestigd door de Heilige Geest, die op Hem neerdaalt in de gestalte van een duif.

Maar als Hij dus deze missie heeft aanvaard, een strijd voor de redding van mensen, dan is het eerste wat Hij moet doen: Zijn tegenstander in de ogen kijken. Want stél dat Jezus dat niet gedaan had, en Hij was gaan prediken, Hij was gaan genezen, noem maar op, dan had het erop geleken dat Hij Zijn tegenstander aan het ontlopen was. Zoals wij ook weleens moeilijke situaties maar het liefst uit de weg gaan. Nee, het éérste wat Hij moet doen is aan de satan laten zien: 'Ik ben gekomen om jou te verslaan', en om hem daadwerkelijk te bewijzen: 'Jij bent de Verliezer.' Dat is wat er hier gebeurt. En daarom mogen we de Heilige Geest enorm dankbaar zijn dat Hij Jezus metéén naar de satan heeft toegeleid, zodat het vanaf het begin glashelder is: Jezus is Overwinnaar! Er is geen twijfel, geen schemergebied, geen enkele onzekerheid: Jezus is Overwinnaar!

Houd je dat vast, ook als je zelf in verleiding komt? Kijk naar Jezus, kijk naar Degene die ons is voorgegaan, onze Redder, onze Gids. Hij is Overwinnaar over de grootste verleider die er is. En als Hij gewonnen heeft, mogen jij en ik er beslist op vertrouwen dat Hij ook óns erdoor heen haalt! Maar besef wel: gemakkelijk is het zéker niet! Want verleiding – de hele geschiedenis laat dat zien - verleiding is veel gevaarlijker dan bedreiging. Bedreiging is ook vreselijk. Maar bij bedreiging weet je precies wie je tegenstander is. Bij verleiding heb je dat vaak niet door. Verleiding begint ook meestal niet met een leugen, maar met de waarheid. Dat is zó verraderlijk! Verleiding begint met de waarheid... maar komt uit bij de leugen.

1. De verleiding van het genot

Drie keer probeert de satan Jezus te verleiden. En hoe begint de duivel, in vers 3? 'Als U Gods Zoon bent...' Nog maar pás geleden klonk de stem van Zijn Vader boven de Jordaan: 'Dit is Mijn geliefde Zoon...' En nu zegt de duivel: 'Als U dan Gods Zoon bent...' Hij begint niet met een leugen: 'U bent helemaal niet Gods Zoon!' Nee, hij begint met de waarheid: 'Als U dan inderdaad Gods Zoon bent, zeg dan dat deze stenen broden worden.' Jezus heeft net veertig dagen gevast. Veertig dagen! Zo heeft Hij Zijn diepe toewijding aan God laten zien! Veertig dagen vasten. Wist je dat Mozes dat ook heeft gedaan, toen hij op de berg Sinaï was, in

de nabijheid van God? Het staat in Exodus 34: 28: 'Hij was daar namelijk veertig dagen en veertig nachten bij de HERE. Hij at geen brood en dronk geen water.' En toen kreeg hij de Tien geboden. En die andere profeet, Elia, weet je dat die óók veertig dagen niet at? Elia lag uitgeput en moedeloos in de woestijn onder een bremstruik. Toen kwam er een engel met brood en water, die zei: 'Sta op, eet, want de weg zou te zwaar voor u zijn.' En wat staat er dan in 1 Koningen 19: 8? 'Toen stond hij op, at en dronk, en liep door de kracht van dat voedsel veertig dagen en veertig nachten, tot aan de berg van God, de Horeb.'

Zie je dat Jezus hier de weg gaat van de ware Profeet? Hij is méér dan een profeet, Hij is de Zoon van God! 'En als U dan de Zoon van God bent – zegt de duivel - zeg dan dat deze stenen broden worden. U hebt gedaan wat Mozes en Elia ook deden. Doe er een schepje bovenop! Laat zien dat U méér bent dan zij!' De duivel beseft heel goed dat Jezus op dat moment honger heeft. Want Jezus is volledig mens! Na veertig dagen vasten heb je écht honger... Maar de duivel komt altijd op je zwakke moment. Dat is één van de manieren waarop je hem kunt herkennen. Wanneer komt hij met de verleiding van alcohol? Niet als je heerlijk met iemand anders een winterwandeling maakt, maar als je alleen bent en je hebt net een email gekregen vol kritiek op je werk. Wanneer komt hij met de verleiding om volstrekt onnodig te gaan shoppen? Niet als je niks te makken hebt, nee, als je net je vakantiegeld hebt gekregen. De duivel komt altijd op je zwakke momenten. Zo is het hier ook. En hoe gaat Jezus daar dan mee om? Drie keer probeert de boze Hem onderuit te halen. En je ziet het: elke keer houdt Jezus hem tegen met een woord uit de Bijbel. Gods Woord is hét schild tegen de pijlen van verleiding.

De eerste verzoeking gaat dus om brood. Dat is de verleiding van het genot, gewoon het lichamelijke genot. Na veertig dagen heb je honger! En wat kun je dan ontzettend genieten van heerlijk brood! En brood, daar is ook niks mis mee! Maar waar zit dan de verleiding in? De duivel zegt (vers 3): 'Als U Gods Zoon bent, zeg dan dat deze stenen broden worden.' Oftewel: 'Gebruik dan die macht die U van God hebt gekregen éven niet om anderen te helpen maar om Uzelf te verwennen. Laat het even om Uzelf draaien!' God in dienst van jou, in plaats van jij in dienst van God. Kijk, dat is áltijd het grote punt bij verleiding: dat niet meer Gód centraal staat, maar jij staat centraal! Niet meer Gód op de troon, maar jij op de troon. Al is het maar éven...! Daarom is ook het enige middel tegen verleiding: het Woord van God! Want het Woord van God draait hélemaal om God! Het is zó subtiel bij de duivel. Want ja, lichamenlijk genot, dat is toch niet zo erg? En jezelf verwennen, mag dat dan nooit? Natuurlijk wel! Jezus genoot Zelf ook van heerlijk eten in de huizen van tollenaars en op de bruiloft in Kana. Maar op dát moment at Hij níét, want door te vasten stelde Hij God centraal. Overal waar niet meer God in het middelpunt staat, maar jijzelf, daar gaat het mis. Teveel eten, teveel alcohol, roken, een bedwelmend gevoel door drugs, seksueel genot buiten de kaders van God, maar ook helemaal geobsedeerd raken door de weegschaal en verslaafd raken aan sport. Er zijn zoveel vormen van lichamenlijk genot, waar de duivel je op probeert te pakken. En wat doet Jezus? Hij haalt een tekst aan uit de Bijbel, Deuteronomium 8: 3: 'De mens zal niet van brood alleen leven, maar van elk woord dat uit de mond van God komt.' Zie je dat? Brood hoort er dus wel bij. God geeft ons het goede, ook om van te genieten. Maar als het allemaal dáárom draait, dan wordt het leven zo plat als een dubbeltje. Nee, het éérste is Gods Woord. En dat Woord leert je wat wel goed is en wat niet. Misschien dénkt je wel: 'Ach, die lichamenlijke dingen, die verleidingen, die heb ik toch wel onder controle?' Maar je lichaam is sterk! Je hebt het Woord van God broodnodig! Hoe komt de Bijbel eigenlijk bij jou naar binnen? Bij u? Gaat die Bijbel open? Of niet? Ik hoorde laatst van iemand, die ging een bijbelboek overschrijven. Dat is helemaal niet zo gek. Schrijven is een vorm van slow reading. Op de middelbare school in Breda, waar ik zat, moesten we het Evangelie van Markus samenvatten. Stukje voor stukje, het hele bijbelboek. Daar heb ik veel aan gehad. Verzin iets! Als je muzikaal bent, zet Bijbelteksten op muziek. Maak schilderijen of gedichten. Maar doe iets! Laat het Woord van God binnenkomen!

2. De verleiding van het succes

De tweede verleiding heeft te maken met succes. 'Toen nam de duivel Hem mee naar de heilige stad en zette Hem op het hoogste gedeelte van de tempel, en hij zei tegen Hem: Als U de Zoon van God bent, werp Uzelf dan naar beneden, want er staat geschreven dat Hij Zijn engelen voor U bevel zal geven, en dat zij U op de handen zullen dragen, opdat U Uw voet niet misschien aan een steen stoot.' Waar stond Jezus nou precies?

Waarschijnlijk was het de zuidwesthoek van het tempelcomplex. Die hoek is enorm hoog, en onderaan die hoek was het altijd een gekrioel van mensen. Want op dit punt kwamen een paar stromen mensen bij elkaar die de tempel ingingen of weer de tempel uitkwamen. Boven op die hoek was de plaats van de bazuinblazer. Bij bijzondere gelegenheden stond daar iemand op de bazuin te blazen. Dit was één van de meest centrale punten van heel Jeruzalem. En als je momenteel van beneden omhoog kijkt naar die hoek, dan is dat een duizelingwekkende hoogte, terwijl in de tijd van Jezus die hoek nog veel hoger was.

Je kunt je dus wel voorstellen wat er gebeurd zou zijn als Jezus had toegegeven aan de verleiding van de duivel. Als Hij inderdaad naar beneden was gesprongen, en er waren inderdaad engelen gekomen om Hem te dragen, dan zou iedereen met open mond omhoog hebben gekeken. Jezus zou geweldig succes hebben gehad! Maar Hij zou het ingrijpen van Zijn Vader, via de engelen, hebben misbruikt voor Zijn eigen roem, voor Zijn eigen succes. Niet GóD zou op de troon hebben gezeten, maar Jezus' eigen ego. En daarom is Jezus heel beslist, vers 7: 'Er staat eveneens geschreven: U zult de Here, uw God, niet verzoeken.' Met andere woorden: je mag God niet provoceren, Hem uitlokken. Zie je trouwens dat de duivel ook hier weer begint met de waarheid? Hij haalt nota bene een Bijbeltekst aan! De duivel kent zijn Bijbel goed. Des te meer reden om de Bijbel te begrijpen, en die Bijbel dus ook goed te kunnen hanteren als schild. De verleiding van het succes, van de roem. In feite gaat het er dan om dat jij centraal staat. Niet God, maar jij. Altijd als jij de eer niet meer aan God geeft, maar voor jezelf gaat claimen, dan gaat het mis. Wees daar heel scherp op, want het is een verleiding die je eigen geest verziekt. Je kunt er zelf in gaan geloven, dat jij zo goed bent, en zo krijg je een verwrongen beeld van de wereld, en je kunt voor God niet veel meer betekenen. Zo gaat je leven verloren in een waandenkbeeld. Want het enige werkelijke succes is dat wat GóD geeft, wat Hij doet, door jou heen. Alle lof is alleen voor Hem.

3. De verleiding van de macht

De derde poging van de duivel om Jezus ten val te brengen heeft te maken met macht. Vers 8 en 9: 'Opnieuw nam de duivel Hem mee, nu naar een zeer hoge berg, en hij liet Hem al de koninkrijken van de wereld zien, met hun heerlijkheid, en zei tegen Hem: Dit alles zal ik U geven, als U knielt en mij aanbidt.' De duivel is eerder begónnen met de waarheid, maar nu is hij wel heel duidelijk aangeland bij de leugen. Want hij doet alsof de hele wereld van hem is. Hij, de duivel, kan Jezus alles geven. Jezus hoeft alleen maar even hém te aanbidden... Nou is het wel zo dat Jezus de duivel nogal eens 'de overste van deze wereld' noemt, bijvoorbeeld in Johannes 12 en 14. Maar daarmee is de duivel nog niet de wettige overheid, de legitieme heerser over deze aarde. Integendeel! Hij is de bezetter! Zoals de nazi's dat hier waren in de oorlog. Ja, zij waren de overheid, maar zij hadden de overheidsmacht gestolen! Zo is Jezus gekomen om de duivel als de bezetter van deze wereld te verslaan en te verdrijven. Maar de duivel komt hier wel met zijn verleiding. 'Het kan toch veel gemakkelijker dan via lijden en pijn? U hóéft helemaal niet naar het kruis! Als U me nou gewoon héél even aanbidt, dan leg ik álle macht in Uw handen!' De verleiding van de macht... Kijk, je denkt dan al snel aan de wereldleiders en zo. En natuurlijk is de verleiding aan de top ook immens groot. Daarom hebben politici ook zoveel gebed nodig. En ook de CEO's van bedrijven, en andere topmensen. Maar denk ook even aan gewone mensen. Macht heeft ook te maken met hoe het bijvoorbeeld gaat in gezinnen. Vaders die macht misbruiken, maar ook moeders die precies weten hoe ze dingen gedaan moeten krijgen, zelfs ook kinderen kunnen al heel jong spelen met macht. Macht betovert. Macht kan je blik vertroebelen. Macht is een onvoorstelbare

kracht. En tegelijk is macht ook nódig. Wat zegt Jezus aan het slot van Mattheüs? 'Mij is gegéven alle macht in hemel en op aarde.' Hij heeft de verleiding weerstaan om macht naar Zich tóé te halen. Nee, Hij heeft alle macht gekrégen, van Zijn Vader. Ook hier geldt dat de satan alles wil omdraaien: jij op de troon, en God als jouw dienaar. Maar Jezus zegt: 'Nee, alle macht behoort Mijn Vader toe, maar Hij heeft die macht aan Mij gegéven.' Jezus' antwoord is dan ook klip en klaar, in vers 10: 'Ga weg, satan, want er staat geschreven: De Here, uw God, zult u aanbidden en Hem alleen dienen.' En dan moet de satan ook meteen wijken! Vers 11: 'Toen liet de duivel Hem gaan; en zie, engelen kwamen en dienden Hem.' Jezus, Hij laat het zien wat je moet doen als je deze leeuw tegenkomt. Kijk hem strak aan en besef wie je tegenstander is. Als je in de ban raakt van je getrouwde collega, besef dan wat er aan de hand is. Kijk die leeuw recht in de ogen! Dat is één. Gebruik de Bijbel, dat is twee. En drie: blijf dicht bij Jezus. Want Hij is niet alleen ons Voorbeeld. Dat óók! Wil je weten hoe je de strijd moet aangaan met de duivel? Kijk dan naar Jezus.

Jezus: Voorbeeld én Redder, Redder én Voorbeeld

Inderdaad, Hij is ons Voorbeeld. Maar Hij is ook méér! Hij is ook onze Redder! Hij heeft nét nog die roeping aanvaard, om ons te redden, toen Hij Zich liet dopen in de Jordaan. Dus blijf dicht bij Hem! En als je merkt dat er aan je getrokken wordt: vlucht naar Jezus! Roep naar Hem! Als je wegzinkt in de golven, strek je hand uit naar je Heiland. Hij is je Voorbeeld, maar óók je Redder. En omgekeerd geldt het ook: Hij is je Redder, maar óók je Voorbeeld. Ook jij moet strijden! Zoals Jakobus schrijft in zijn brief, Jakobus 4: 7: 'Bied weerstand aan de duivel en hij zal van u wegvluchten.' Mooi, hè? 'Bied weerstand aan de duivel en hij zal van u wegvluchten.' En besef altijd: we leven onder een open hemel. De oprichter van het electronicaconcern Panasonic, Konosuke Matsushita, heeft veel boeken geschreven. In één van die boeken vertelt hij over een politicus in China, rond 200 na Christus. Hij heette Yang Zhen, en hij stond bekend om zijn eerlijke karakter. Yang Zhen werd benoemd tot gouverneur van een provincie. Toen dat was gebeurd, kreeg hij onverwacht bezoek van één van zijn eerdere beschermheren, Wang Mi. Terwijl ze zaten te praten over vroeger, haalde Wang Mi een grote gouden beker tevoorschijn en gaf die aan Yang Zhen. Yang Zhen zei: 'Nee, die mag ik niet accepteren.' Maar Wang Mi bleef volhouden. Hij zei: 'Er is hier vanavond niemand behalve jij en ik, dus niemand zal het weten.' 'Jij zegt dat niemand het zal weten,' antwoordde Yang Zhen, 'maar dat is niet waar. De hemel zal het weten, en jij en ik zullen het ook weten.' En Wang Mi? Hij schaamde zich en deed de beker weer weg. Konosuke Matsushita was geen christen, maar met dit verhaal sloeg hij wel de spijker op zijn kop. Want inderdaad: de hemel weet het. En jij en ik, wij weten het ook van onszelf, wanneer het fout is gegaan. En wij weten precies wanneer er aan ons wordt getrokken. God zij dank is er een Redder. We hebben het gelezen in Hebreeën 4: Hij heeft de verleiding ervaren op dezelfde manier als wij. Hij weet precies wat wij meemaken. Alleen: Hij is er nooit voor bezwiken. En juist daarom kan Hij ons nu te hulp schieten, ons steunen in de strijd, en áls we gevallen zijn, ons de hand reiken en ons weer helpen om op te staan. Blijf je dicht bij Jezus? Er staat veel op het spel! De duivel heeft al heel wat mensen bij Jezus vandaan weten te trekken, bij de Redder vandaan weten te trekken. Besef je wat er op het spel staat? Leven of dood! Maar áls je standhoudt, dan kan Hij ook krachtig door je heen werken! Weet je nog hoe Mattheüs 4 eindigt? Het is ongelooflijk! Vers 23-25: 'En Jezus trok rond in heel Galilea, gaf onderwijs in hun synagogen en predikte het Evangelie van het Koninkrijk, en Hij genas elke ziekte en elke kwaal onder het volk. En het gerucht over Hem verspreidde zich over heel Syrië; en zij brachten bij Hem allen die er slecht aan toe waren en door allerlei ziekten en pijnen bevangen waren, en die door demonen bezeten waren, en maanzieken en verlamden; en Hij genás hen. En grote menigten volgden Hem, uit Galilea en Dekapolis, uit Jeruzalem en Judea, en van over de Jordaan.' Waar de duivel weg moet vluchten, doet God grote dingen. Dus als de leeuw op je pad komt: ga niet rennen, blijf stil, kijk hem strak aan, gebruik het Woord van God en blijf dicht bij Jezus. Amen.